

Zajęcia fakultatywne: **Od buntu do zmiany - ruchy społeczne, protesty i rewolucje**; kierunek **SOCJOLOGIA I-II rok**

1	Nazwa zajęć po polsku i angielsku	Od buntu do zmiany - ruchy społeczne, protesty i rewolucje
2	Imię i nazwisko wykładowcy, tytuł/stopień naukowy	Jarosław Chodak, dr hab.
3	Język wykładowy	polski
4	Strona WWW	
5	Semestr	letni
6	Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS	Godziny kontaktowe (z udziałem nauczyciela akademickiego): Konwersatorium 30h, 2 ECTS Konsultacje i zaliczenie 2h Łączna liczba godzin z udziałem nauczyciela akademickiego 32h Liczba punktów ECTS z udziałem nauczyciela akademickiego 1 Godziny niekontaktowe (praca własna studenta) Studiowanie literatury 15 h Przygotowanie się do zaliczenia 15h Łączna liczba godzin niekontaktowych 30h Liczba punktów ECTS za godziny niekontaktowe 1 Summaryczna liczba punktów ECTS 3
7	Wymagania wstępne	
8	Opis zajęć	Zajęcia wprowadzają w socjologię ruchów społecznych, protestów i rewolucji jako istotnych sił zmiany społecznej. Studenci poznają kluczowe pojęcia, typologie oraz teorie wyjaśniające powstawanie i dynamikę tych zjawisk. Analizowane będą zarówno klasyczne, jak i współczesne badania, z uwzględnieniem różnorodności historycznej i kulturowej. Kurs omawia, w jaki sposób jednostki działają kolektywnie, kwestionując systemy społeczne, polityczne i ekonomiczne. Podczas zajęć studenci zgłębią mechanizmy mobilizacji, przywództwa, strategii i taktyk ruchów społecznych, a także ich konsekwencje. Szczególna uwaga zostanie poświęcona ramowaniu problemów i analizie przypadków z różnych regionów świata. Celem kursu jest rozwijanie umiejętności analitycznego myślenia i pogłębienie zrozumienia, jak ruchy społeczne wpływają na transformacje wartości, tożsamości i porządków politycznych. Po ukończeniu zajęć studenci będą potrafili analizować dynamikę protestów, oceniać ich skuteczność oraz dostrzegać ich znaczenie w procesach zmiany społecznej.

9	Zakres tematów	1. Definicje, kluczowe pojęcia i ramy teoretyczne: ruch społeczny, protest, rewolucja. 2. Typologie ruchów społecznych: protestacyjne, reformatorskie, rewolucyjne, reakcyjne, konserwatywne. 3. Etapy rozwoju ruchów społecznych: od początkowej mobilizacji do instytucjonalizacji lub upadku. 4. Repertuary działań zbiorowych: protesty, strajki, demonstracje, kampanie w mediach społecznościowych. 5. Ruchy społeczne w różnych systemach politycznych: mobilizacja w reżimach demokratycznych i autorytarnych 6. Cykle protestów: dynamika fal mobilizacji i deeskalacji w działaniach zbiorowych. 7. Główne teorie ruchów społecznych: relatywnej deprywacji, mobilizacji zasobów, procesu politycznego, polityki kontestacji, nowych ruchów społecznych, ramowania. 8. Emocje w działaniach zbiorowych: gniew, strach, nadzieja, solidarność i poczucie niesprawiedliwości w mobilizacji oraz utrzymaniu zaangażowania 9. Kultura a mobilizacja: sztuka, muzyka i performans jako narzędzia oporu (np. murale, protest songi, teatr uliczny) i budowania wizerunku ruchów. 10. Relacje ruchów społecznych z instytucjami państwa: od represji po formalne uznanie postulatów. 11. Opór społeczny bez przemocy: strategie, taktyki i skuteczność działań nonviolent. 12. Teorie i przykłady rewolucji: główne koncepcje oraz analiza wybranych rewolucji historycznych i współczesnych. 13. Ruchy społeczne w erze cyfrowej: rola mediów społecznościowych, hacktywizmu, dezinformacji i nowych form mobilizacji. 14. Ruchy społeczne wobec globalnych wyzwań: działania na rzecz klimatu, globalizacji i praw człowieka. 15. Długoterminowe dziedzictwo ruchów społecznych, protestów i rewolucji: czy oddolne działania mogą realnie zmienić system?
---	----------------	---

10	Literatura (z podziałem na obowiązkową i uzupełniającą)	Literatura obowiązkowa: 1. Castells, M. (2013). <i>Sieci oburzenia i nadziei. Ruchy społeczne w erze internetu</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN. 2. Della Porta, D., Diani, M. (2009). <i>Ruchy społeczne. Wprowadzenie</i>. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. 3. Gorlach, K., Mooney, P. H. (2008). <i>Dynamika życia społecznego: współczesne koncepcje ruchów społecznych</i>. Wydawnictwo Naukowe Scholar. 4. Kowalewski, M. (2016). Protest Miejski. <i>Przestrzenie, tożsamości i praktyki niezadowolonych obywateli miast</i>. Zakład Wydawniczy NOMOS. 5. Kubicki, P. (2018). <i>Ruchy miejskie w Polsce</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN. Literatura uzupełniająca: 1. Crossley, N. (2003). <i>Making sense of social movements</i>. Open University Press. 2. Jasper, J. M. (2014). <i>Protest: A Cultural Introduction to Social Movements</i>. Polity. 3. Goodwin, J., Jasper, J. M. (red.). (2014). <i>The Social Movements Reader: Cases and Concepts</i>. Wiley Blackwell 4. Chenoweth, E. (2021). <i>Civil resistance: What Everyone Needs to Know</i>. Oxford University Press. 5. Goldstone, J. A. (2014). <i>Revolutions: A Very Short Introduction</i>. Oxford University Press.
11	Efekty uczenia się z przyporządkowaniem do efektów uczenia się kierunkowych	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu subdyscyplin socjologicznych oraz pozostałe szczegółowe zagadnienia społeczne (K_W02) P6U_W P6S_WG Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę socjologiczną w warunkach przewidywalnych i wymagających niestandardowych rozwiązań (K_U01) P6U_U P6S_UW Potrafi dyskutować na tematy społeczne i krytycznie oceniać stanowiska innych dyskutantów (K_U06) P6U_U P6S_UK
12	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (oddzielnie dla każdego efektu)	K_W02: aktywność na zajęciach, referat K_U06: aktywność na zajęciach
13	Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny Wykład problemowy
14	1. Metody oceniania 2. Kryteria oceniania	1. (a) ocena aktywności; (b) ocena referatu. a. aktywność: 1 punkt za aktywność na zajęciach (max.15 punktów). Dopuszczalne dwie nieobecności. Za każdą kolejną nieobecność: – 1 (minus 1) punktu. b. referat (max. 10 punktów)